

LÕUNA-JÄRVAMAA KOOSTÖÖKOGU

**STRATEEGILISTE EESMÄRKIDE TÄITMINE
NING SAAVUTATUD TULEMUSED
KOGUKONNA JA ELUKESKKONNA MEETMETE OSAS**

Koostas: Tiina Lippant

2022

STRATEEGIA 2015–2023

Lõuna-Järvamaa ehk Väätsa-Türi-Imavere piirkonna arengustrateegia 2015–2023 aastate arenguvision on püstitatud järgmiselt:

Lõuna-Järvamaa on meeldiva elu- ja ettevõtluskeskkonnaga elujõuline maapiirkond, mille rikkuseks on õnnelikud ning koostööd väärtustavad inimesed.

Strateegia visioonis on välja toodud nii eneseharimise kui ka vaba aja tegevuste tähtsus, arengud ettevõtluses, uudsed töökohad maapiirkondades ning vähenenud inimeste väljavool maakonnast – kõige selle aluseks on kokkuhoidev kogukond, kus elavad terved, haritud, ettevõtlikud ja aktiivsed inimesed.

Strateegia üldiseks eesmärgiks on aidata tegevuspiirkonnas kaasa majanduse ja kogukondade tasakaalustatud territoriaalsele arengule nii tööhõive säilitamise kui ka uute töökohtade loomise kaudu.

Strateegia prioriteetid olid:

1. Kogukondade elujõulisuse säilitamine ja suurendamine.
2. Majanduse mitmekesistamine ja ettevõtete konkurentsivõime kasv.

Nendest prioriteetidest lähtuvalt on sõnastatud järgmised eesmärgid:

1. Lõuna-Järvamaa külad ja kogukonnad on elujõulised – seal on tegusad inimesed ning aktiivses eas elanikkonna juurdekasvu toetav elu- ja töökeskkond.
2. Piirkonna ettevõtluskeskkond on nüüdisaegne, ettevõtted on elujõulised ning nende tegevus on jätkusuutlik. Tänapäevaste majandusliikide (heaolu-, loomemajandus jms) arendamise toel on suurenenud kodulähedaste töökohtade arv, piirkonda rikastavad kohalikud tooted ja teenused.
3. Lõuna-Järvamaa on tasakaalustatud arenguga piirkond.

STRATEEGIA MEETMED PRIORITEEDI NR 1 TOETAMISEKS

MEEDE 1.1 Tegasad inimesed ja elujõuline kogukond

Eesmärk: Lõuna-Järvamaa tegevuspiirkonna elanikud (eelkõige noored) on piirkondlike maineürituste korraldamise ning eakohaste eneseteostusvõimaluste kaudu tugevamalt kodukohaga seotud. Kohalik kultuuripärand on säilitatud ja laialdaselt eksponeeritud. Koostöö maapiirkonnas on tugevnenud.

Strateegia meede toetas noortele suunatud kogukonnaalgatust, inimkapitali arendamist, koostöövõrgustike tekkimist või nende aktiveerimist toetavaid või uudseid lahendusi rakendavaid projekte. Toetatavate tegevustena nähti ühistegevuse korraldamist, huvitegevuse võimaldamist, uuenduslike huviringide käivitamist, ettevõtlikkuse ergutamist, õppe- ja ideereiside korraldamist, mainekujundusprojektide teostamist, sh piirkonna eripära tutvustavate sündmuste korraldamist, piirkondlike arengudokumentide väljatöötamist jm „pehmeid“ projekte. Lisaks toetati meetmest investeeringuid kultuuripärandi säilitamiseks, arendamiseks ja esitlemiseks, sh kohaliku käsitöö, rahvariiete valmistamise ja piirkonda tutvustavate trükiste projekte, loodeti näha ka noorte algatusi ja noorte teostatavaid projekte.

Meetme rakendamise vajadus: Jätkusuutliku elu säilitamiseks külades on vaja panustada noorte väljarände peatamise, soodustada sisserännet ja võimaldada elanikkonnale mitmekülgset eneseteostust. Selleks peeti vajalikuks elukeskkonna teadlikku kujundamist ja kuvamist nutika, looduspuhta, sotsiaalselt ja majanduslikult aktiivse piirkonnana koos oma oluliste eelistega. Samuti peeti oluliseks säilitada ja eksponeerida kultuuripärandit ning tugevdada koostööd maapiirkonnas.

MEEDE 1.2 Atraktiivne elukeskkond ja kogukonnateenused

Eesmärk: Lõuna-Järvamaa on väärt paik elamiseks, üha enam on piirkonda tagasi tulijaid või siia uue kodu rajajaid. Eluks vajalikud teenused on kättesaadavad.

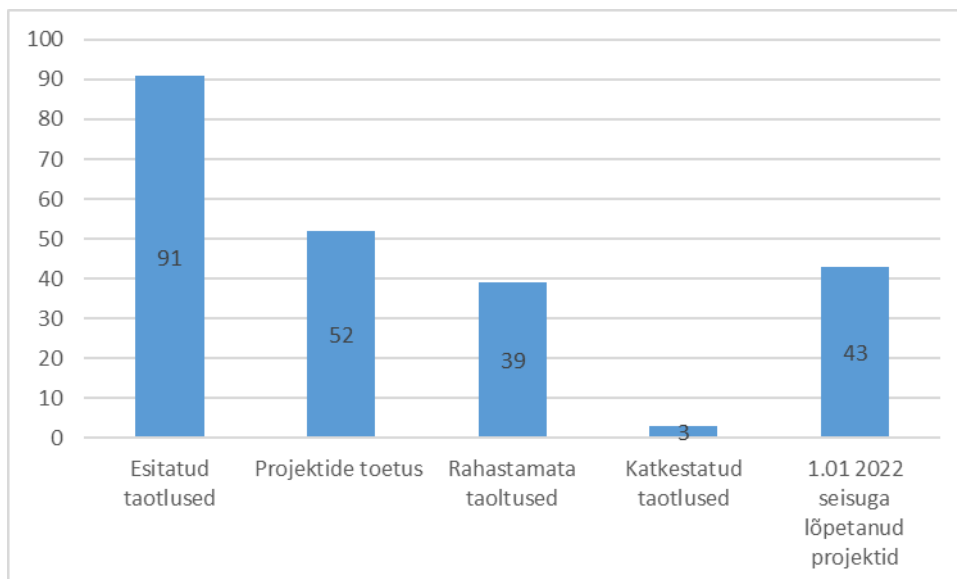
Strateegia meede toetas elukeskkonna kaasajastamist sh lõpptarbijale suunatud internetiühenduse (lairibaühenduse) loomist külades, investeeringuid turvalisuse suurendamiseks, veekogude kallasalade avamist avalikeks huvideks ja muud sellist. Lisaks vaba aja tegevuste ning enesearendusvõimaluste loomist ja täiendamist (teemamuuseumide tegevuskeskkonna kaasajastamist jms). Kogukonnateenuste väljatöötamist ja arendamist sh turvalisuse suurendamist, noortele peredele trendikate teenuste pakkumist, uudsete lahenduste leidmist maapiirkondade elanike liikumise koordineerimiseks, teenused ratastel, taas- või uuskasutust kohalikul tasandil ja nii edasi.

Meetme rakendamise vajadus: Oluline on panustada peresõbralikku elukeskkonda ning eluks vajalike teenuste kättesaadavuse suurendamisse, et noored pered, kellele ei sobi üleüldine linnastumine ning kes otsivad uut elukohta, tunnustaksid oma kodukohta kui eluks meeldivat ja pereloomiseks turvalist piirkonda.

ESITATUD JA RAHASTATUD TAOTLUSED

Perioodil 2016–2022 esitati Lõuna-Järvamaa koostöökogu tegevuspiirkonnas meetmest 1 toetuse saamiseks kokku 91 projekti. Rahastati 52 projekti (57,1%). Rahastatud projektidest katkestati 3, mis on 5,8% .

Rahastamata jäi 39 projektitaotlust (42,9% kogu taotluste arvust), kuna taotlused ei mahtunud saadud keskmiste hindepunktide arvude alusel tekkinud pingereas meetme eelarvesse.

Perioodil 2016–2022 meetmetesse 1.1 ja 1.2 esitatud taotlused aastate ja tulemuste järgi.

	meede 1.1				meede 1.2			
	taotluste arv	rahastatud	rahastamata	katkestatud	taotluste arv	rahastatud	rahastamata	katkestatud
2016	12	8	4	1	19	7	12	1
2017	6	6	0	0	17	10	7	1
2018	2	2	0	0	7	6	1	0
2019	2	3	0	0	17	4	12	0
2022	0	0	0	0	9	6	3	0
KOKKU	22	19	4	1	69	33	35	2

Meede 1 raames esitati perioodil 2016–2022 Lõuna-Järvamaa Koostöökogule projektitaotlusi kokku 1 925 461,25 € eest, projektide rahastamiseks eraldati toetust 1 017 786,73 €.

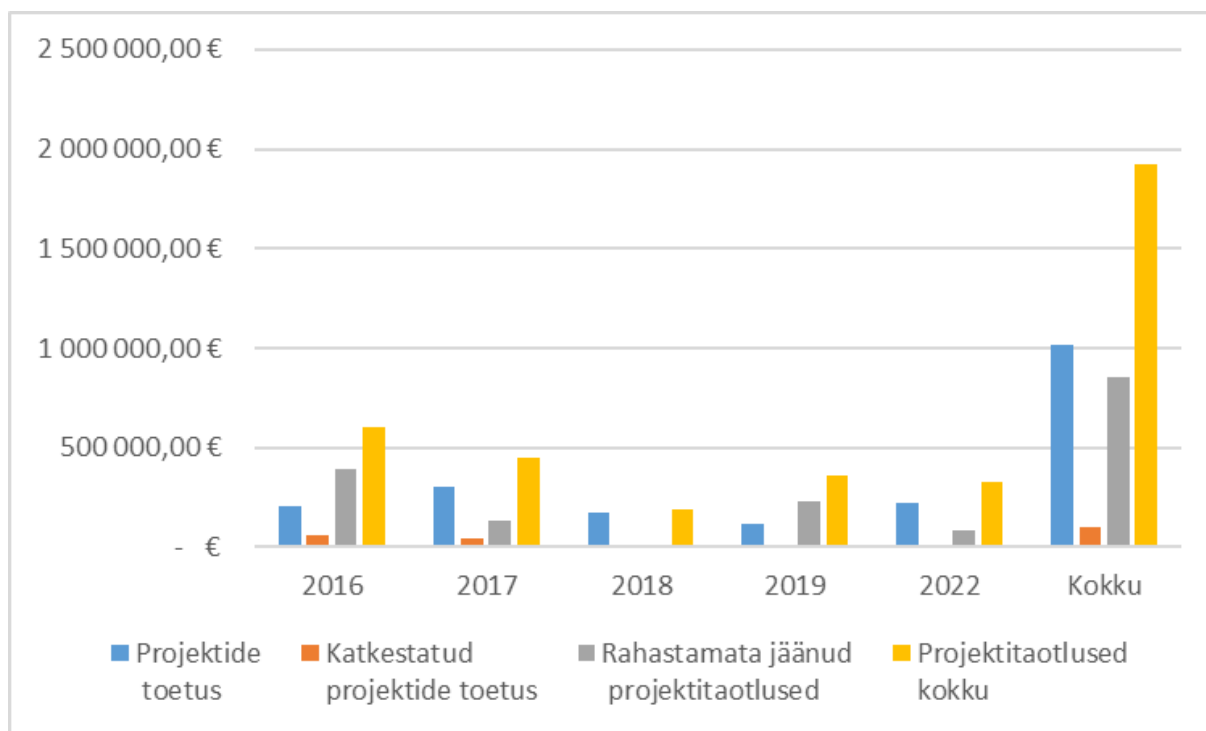
Rahastamata jäi 39 projekti kogusummas 852 402,89 €, taotluste kogumahust 42,9% .

Katkestatud 3 projekti (neist 1 ühisprojekt) toetuste kogumahu 102 540,80 €.

Projektide toetus kokku	Katkestatud projektide toetus	Rahastamata jäänud projektitaotlused	Projektitaotlused kokku
1 017 786,738 €	102 540,80 €	852 402,89 €	1 925 461,25 €

Meetmesse 1 esitatud projektitaotlused aastate kaupa

	Projektide toetus	Katkestatud projektide toetus	Rahastamata jäänud projektitaotlused	Projektitaotlused
2016	209 093,78 €	59 000,00 €	388 532,90 €	601 923,50 €
2017	298 756,71 €	43 540,80 €	135 996,42 €	450 933,72 €
2018	175 371,53 €	- €	12 538,80 €	188 529,82 €
2019	113 239,26 €	- €	231 978,77 €	359 247,04 €
2022	221 325,45 €	- €	83 356,00 €	324 827,17 €
Kokku	1 017 786,73 €	102 540,80 €	852 402,89 €	1 925 461,25 €

Ühisprojekte esitati ja toetati kokku 13 korral, toetuste kogusumma 174 917,80 €. Katkestati 3 ühisprojekti rahalises mahus 102 540,80 €.

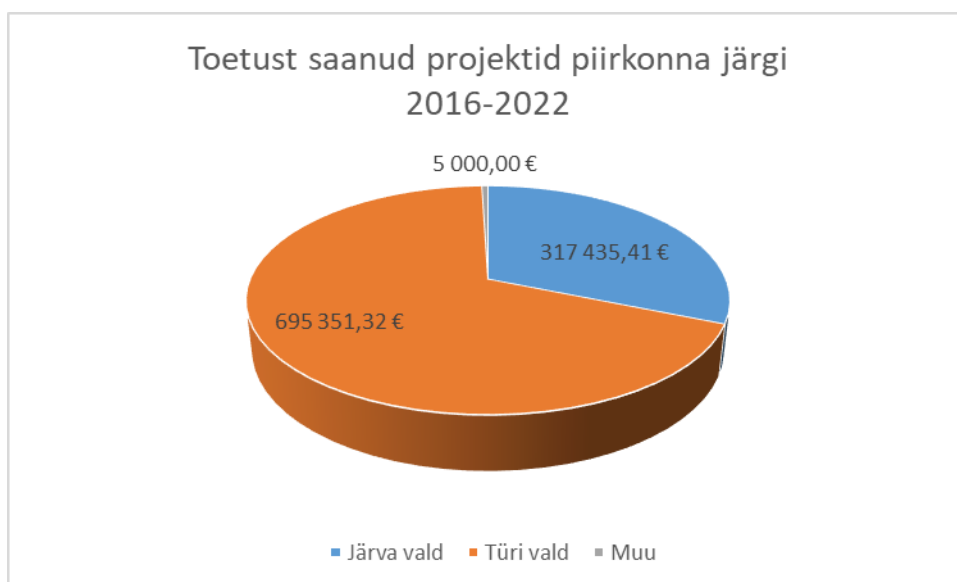
Projektitaotlusi esitati Järva vallast 24, Türi vallast 65 ja maakonna üleselt 2 (SA Järvamaa Arenduskeskus ja MTÜ Kodukant), summad vastavalt 434 707,91 €, 1 467 366,34 € ja 23 387,00 €

	Järva vald	Türi vald	Muu	Kokku
Estatud taotlused	24	65	2	91
	434 707,91 €	1 467 366,34 €	23 387,00 €	1 925 461,25 €
Projektide toetus	16	35	1	52
	317 435,41 €	695 351,32 €	5 000,00 €	1 017 786,73 €
Katkestatud	0	2	0	2
	- €	78 540,80 €	- €	78 540,80 €
sh taotletud ühisprojektid	5	7	1	13
	42 821,74 €	127 096,06 €	5 000,00 €	174 917,80 €
sh rahastatud ühisprojektid	5	7	1	13
	42 821,74 €	123 423,04 €	5 000,00 €	171 244,78 €
Katkestatud ühisprojekt	0	1	0	1
	- €	24 000,00 €	- €	24 000,00 €

Järva valla piirkonnast esitatud projektidest toetati 16 projekti, so 66,7% projektidest rahalises kogumahas 317 435,41 €, Türi valla piirkonna projektidest sai toetust 35 projekti, so 53,8%

kõigist sellest piirkonnast esitatud projektidest, rahaline kogumaht 695 351,31 €. Toetust sai ka MTÜ Kodukant 1 projektiga 5000,00 €.

Eraldatud projektitoetuste kogusummast moodustasid Türi valla projektid 68,3%, Järva vald 31,2% ja piirkondlik 0,5%.

Lõuna-Järvamaa koostöökogu 2016–2022 meede 1 rahastatud summad piirkonnapõhiselt elaniku kohta seisuga 1.01.2021 a.

2017. aastal toimunud haldusreformi tagajärjel ühines Türi vallaga Väätsa ja Kärü vald. Imavere vald ühines Järva vallaga. Antud tabelis on märgitud Türi valla elanike arv välja arvatud Kärü piirkond, mis ei kuulu Lõuna-Järvamaa koostöökogu tegevuspiirkonda ning Järva valla Imavere piirkonna elanike arv.

Lõuna-Järvamaa tegevuspiirkond	Projekti toetused €	Elanike arv 1.01 2021	Toetus ühe elaniku kohta €
Türi vald (v.a Kärü piirkond)	695 351,32 €	10 145	68,54 €
Järva vald Imavere piirkond	317 435,41 €	780	406,97 €
Järvamaa	5 000,00 €	29 844	0,17 €

Meede 1.1 ellu viidud projektinäited:

1. MTÜ Kirna „Kirna mõisa funktsiooni taastamine piirkonna kultuuri- ja tegevuskeskusena“ projekt on toonud kaasa uuendusliku sisuga töötoad ja loengud, mis annavad võimaluse laiendada kohalike inimeste silmaringi. Uue ühisalgatusena toimub terviseedenduslik sündmustesari, lisaks toimuvad regulaarsed treeningud, loengud, kontserdid, näitused; kogutakse Kirna kandi koduloolisi pärimusi, fotosid, korraldatakse näituseid.
2. MTÜ Väiksed Viisud „Rahvariiete soetamise viimane etapp: meeste rahvariiete soetamine“ projekti toel valmisid rahvariided.
3. Imavere/Järva vallavalitsus „Inimesed ajas ja aeg inimestes“ algatatud projekti tulemusena käivitus uus huviring – koduloo-uurimise töötuba. Kasvav huvi kodukoha ajaloo vastu tekitas uusi mõtteid piirkonna ajaloo kogumise ja säilitamise kohta ning andis võimaluse ajaloo huviliste koondumiseks ja uute koostöövõrgustike tekkimiseks.
4. MTÜ Kaktus „Meeste rahvariided: rahvatantsu kuub (vatt) ja põlvpüksid“ projekti toel valmisid rahvariided.
5. MTÜ Eistvere Küla Selts „Külakogukonna kultuuripärandi ja traditsioonide hoidmine“ korraldatud nišiüritus leivapäev toimus läbi ühisalgatusliku kodu-uurimuse, oma juurte otsimise. Leivapäev tutvustas leivaga seotud traditsioone kui kultuuripärandit ning üritus toimub koostöös erinevate piirkondlike MTÜdega.
6. MTÜ Imavere Kultuuriselts „Rahvarõivas – pärimusekandja tunnus“ projektiga toetati kohalikke käsitöömeistreid, kes said võimaluse neid riideid valmistada, suurenes inimeste teadlikkus rahvariiete ajaloost, kandmisest, kultuuripärandist. toetatakse
7. Türi noortekeskuse projekti „Lõuna-Järvamaa – parim paik noortele!“ raames loodi kaks mobiilset huviringi, noortel oli võimalus korraldada ühistegevusi, leida uusi huvialasid ja arendada endas ettevõtlikkust. Tugev koostöö arenes välja Türi ja Väätša noortekeskuse ning Väätša tervisespordikeskuse, Türi Spordiklubide Liidu ja Imavere noortekeskusega. Koostöös korraldasid noored päikeseloojangukontserte ja kohvikuid, toimusid ühislaagrid Metsajõel ja Valmas ning töömalevad koos ühiste väljasõitudega.
8. MTÜ Türi Talunike Liit „Taluelu Lõuna-Järvamaal“ projekti raames anti välja trükis „Türi Talunike Liidu 25 tegevusaastat. Türi valla talud“. Toimus kolm põllupäeva, ideereis Võru talupäevadele, Türi talunike liidu 25. aastapäeva konverents. Projekt viidi läbi koos MTÜ-ga Eesti Piimandusmuuseumi Sõprade Selts.

9. Türi noortekeskuse projekti „Lõuna-Järvamaa spordipisik“ raames soetati noortele SUP laudad, koolitati välja uue huviringi treener. Suveperioodil kasutatakse SUP-laudu Türi, Väätsa ja Kärü järvel, kus malevas osalevad noored laenutavad neid suvitajatele. Sama projekti raames soetati noortele elektrigeneraator.
10. MTÜ Tahe Teha „Imavere kool kui kogukonna keskus ja ajaloopärandi kandja“ projekti tulemusena on Imavere kooli valminud lipukapp koolilipu hoidmiseks, digitaalne kooli ajaraamat, kalender, Reinhold Kamseni stend raamatukogus. 2021. a anti välja Imavere kooli ajaraamat I, mis tutvustab Imavere piirkonna koolide lugu. Materjalide kogumine arhiividest, kohtumised vilistlaste ja endiste õpetajatega ning materjalide süstematiseerimine ühendas kohalikke inimesi, kes on huvitatud ajaloo säilitamisest ja esitlemisest. Toimus preemiareis Viinistusse, vilistlaspäev ning sügiseti korraldati Kamseni sünnipäeva paiku lasteluule lugemise päev „Luulelumi“.
11. Eesti Piimandusmuuseumi projekti „Piimakoolituste korraldamine, selleks võimaluste laiendamine ja kaasajastamine“ toel said muuseumi korraldatavad õpitoad täiendust ja uue kvaliteedi. Tänu uute seadmete ostule on võimalik laiendada muuseumi õpitubasid, valmistada neis jäätist, võid, sõira ja kohikesi. Uued vahendid annavad võimaluse propageerida pärandkultuuri nüüdisaegsete meetoditega. Muuseumi koostöö tihenes Järvamaa kutsehariduskeskusega õpetajate ja õpilastega.
12. Türi kogukonnaseltsi ühisprojekt „Kogukondlikud tegevused Türil“ arendas inimkapitali, pakkus võimalusi taasleida uusi lahendusi nii elustiiliks kui ehitamiseks, korraldada ühistegevusi ja käivitada uuenduslikke huvitegevusi, ergutada ettevõtlikkust, korraldada ideereise, teostada mainekujundust piirkonna eripära tutvustades, säilitada, parandada ja esitleda kultuuripärandit. Projekt aitas luua Türil uue mõtteviisikeskuse - Konna maja - ja löi alguse mitmele uuele traditsioonile.
13. MTÜ Kodukant Järvamaa projekt „Külaülikool“ tõi huvitavaid loenguid ja õpitubasid maakonna erinevatesse küladesse, kokku toimus 14 loengut - toidukuivatamise võimalustest kuni rahvariiete valmistamiseni. Projekti raames toimus ideereis Sibulateele, kus tutvuti Peipsi järve ääres toimiva toiduvõrgustikuga.
14. MTÜ Imavere Sotsiaalkapital „Puidutöö on alati au sees“ projekt andis võimaluse kohalikel inimesel õppida puidutööd. Töötubades õppisid vanemad koos lastega kasutama käsilihvijat, akutrelli, põletusaparaati – valmisid istepingid, kuusehited, pildiraamid ja maaliti puidule. Koostöös valmis raamaturiidul Imavere raamatukogule. Jätkus hea koostöö Imavere ja Järva-Jaani päevakeskuse vahel.

15. Oisu kultuuri ja arengu seltsi ühisprojekt „Ühtne Oisu kogukond“ abil loodi kiigepark koos hüppetrampliiniga lastele ja noortele vaba aja veetmise võimaluste parendamiseks. Lisaks soetati kaartide valmistamise komplekt ning raamatukogusse soetatud vitriinkappides sai alguse näitusesari „Kogukond kogub“. Piirkonna lähiajalugu kajastavate VHS kassetide digitaliseerimine annab võimalusi tutvustada ja meenutada eelnevaid aegu. Projekti raames soetatud vahendid aitavad kaasa kogukonna ürituste (Oisukandipäev, Oisukandi hoovipäev, kooliaktused, jaanipäevad Oisu pargis) mitmekesisemaks muutmiseks. Projekti raames toimusid kohtumised TÜ ajaloodoktor Ago Pajuriga, kohalike noorte kunstnike Elina Pent'i ja Merke Luuk'iga ja näitleja Ragne Pekareviga.
16. MTÜ Väiksed Viisud projekti „Türi rahvariiete soetamine Türi kultuurikeskuse noorte rahvatantsurühmadele“ toel valminud uued rahvariided võimaldavad noortel osaleda maakondlikel ja vabariiklikel tantsupidudel. Erinevatel üritustel rahvarõivaid kandes väärtustatakse ja kantakse edasi rahvarõivaste kandmise tava, esitletakse oma piirkonda.
17. MTÜ Imavere kultuuriselts „Pilistvere kihelkonna rahvarõivad täiuslikuks“ projekti abil soetatud rahvariided aitavad hoida Pilistvere kihelkonna identiteeti.
18. Kabala kultuuri ja spordi selts „Autentsed rahvariidesärgid Kabala rahvatantsurühmale“ - uued autentsed särgid hoiavad kultuuripärandit ja säilitavad Pilistvere kihelkonna identiteeti.

Meede 1.1 ülesandeks oli ellu kutsuda noortele suunatud kogukonnaalgatusi, inimkapitali arendamist, koostöövõrgustike tekkimist ja aktiveerimist toetavaid projekte. Meetmest toetati ühistegevuste ning erinevate huvitegevuste korraldamist, uuenduslike huviringide käivitamist, ettevõtlikkuse ergutamist. Õppe- ja ideereiside baasil loodi hea pinnas uute ideede ja projektide sünniks, need tegevused aitasid üles leida ka meie oma peidetud aarded. Sama oluline on näidata ja õppida esitlema külalistele meie piirkonda. Eriti on aidanud piirkonda ja selle eripära tutvustada Türi KONNA maja kogukond ja Kirna mõis. Rahvatantsurühmad on Lõuna-Järvamaa piirkonnas populaarsed ja treeninguid tehakse pidevalt, mitte ainult suurte pidude ootuses. Uusi rühmi ning liikmeid tuleb pidevalt juurde. Iga valla ja piirkonna au ja uhkus on, kui kohalikud tantsijad ja lauljad kannavad autentseid riideid. Lisaks kohaliku kultuuripärandi hoidmisele toetatakse nende riiete valmistamisega ka kohalikku ettevõtlust ja ettevõtlikkust.

Kindlasti tuleb lähitulevikus toetada lähiajaloo-koduloo uurimist, kuni meie seas on veel inimesed, kes mäletavad lähiajalugu ning kellel on kodustes arhiivides hindamatuid aardeid dokumentide ja fotode näol. Heaks näiteks on Ada Nõmmküla Imavere piirkonnast, kes on viimaste aastatega kogunud ja süstematiseerinud kohalike inimeste mälestusi ja fotosid, kaasanud sellega koduloo-uurimisse teisigi inimesi ning andnud välja lähiajaloo raamatuid.

Külaülikooli sarnased projektid aitavad tutvustada maapiirkonnas erinevaid uusi võimalusi, avardada kohalike silmaringi ning loovad võimaluse, et tänu väikesele koolitusele sünnib sellest külakesse uus ettevõte.

Meede 1.2 ellu viidud projektinäited:

1. MTÜ Eesti Jalgrattamuuseum „Jalgrattamuuseumi rekonstrueerimine külastajate aastaringseks vastuvõtuks“ – laiendati tegutsemisvõimalusi, mis andsid võimaluse hooaja pikendamiseks ning regulaarsete ajalooõhtute korraldamiseks. „Jalgrattamuuseumi hoonete niiskusrežiimi parandamine koos muuseumi väliala loomisega“ viidi muuseumi hoidla- ja ekspositsiooniruumid stabiilsemasse seisu.
2. MTÜ Rassi Külaseltsi projekti „Rassi küla põranda rekonstrueerimine“ abil sai läbi viia hoone parendamise. Uute üritustena alustati kadripäeva ja küla ajalooapäeva ning alustati koostööd noorkotkaste ja kodutütardega.
3. MTÜ Kuldne Sügis „Hea köök ootab head kogukonda“ projektiga ehitati Käsukonna rahvamajja väike köök, mis teeb külarahva kooskäimiskoha mitmekesisemaks. Uues köögis on võimalik korraldada erinevaid töötube, kus näiteks vanem põlvkond õpetab nooremale vanu talutoite valmistama.
4. MTÜ Türi Vibukool „Vibuspordi atraktiivsuse tõstmine ja arendamine Lõuna-Järvemaal“ parandas vibulaskjate treeningute läbiviimise kvaliteeti ja nüüd on olemas võimalused võistluste korraldamiseks – igal aastal toimub regulaarselt 6 võistlust.
5. MTÜ Daylight „Filmikunstiga tegelemist võimaldava arvuti soetamine“ andis võimaluse foto- ja filmiõppeks, mis loob omakorda head koostöövõimalused Paide ja Türi noorte vahel.
6. MTÜ Liikumise Jõud „Liikumisseadmete soetamine ja paigaldamine“ raames paigutati nelja külla/asulasse liikumist soodustavate vahendid.
7. Väätša/Türi vallavalitsus „Väätša järve puhke- ja spordiala kasutusvõimaluste suurendamine“ tõi kaasa uued võimalused rattaspordiharrastajatele, valgustatud

kõnniteed, kiiged ja korrastatud võrkpalliväljaku koos petangiväljakuga. Lisaks uuendati parklat. Uute üritustena toimuvad petangimängimise õhtud ning regulaarsed rannavõrkpalli võistlused.

8. MTÜ Taikse Külaseltsi „Taikse kogukonnakeskuse kütte- ja elektrisüsteemi kaasajastamine“ raames parendati Taikse külamaja, mis aitab kaasa edaspidiste kulude vähendamisele, võimalusele korraldada kokkusaamisi ja teatrietendusi, jõuluteemalist fotostuudiot ning uue algatusena laste sünnipäevade tähistamist.
9. Spordiklubi Imavere „Väljõusaali rajamine Käsukonna külasse ja Imavere külasse“ projekti raames paigaldati külade õuealadele väljõusaali vahendid.
10. MTÜ Imavere Kultuuriselts „Saarekuusiku puhkeala renoveerimine“ tegevuse käigus loodi varjualune grilliala, mis parandab vaba aja veetmise võimalusi noortekeskusel, koolil ja kohalikel inimestel.
11. Türi Auto-motoklubi „Motokrossiraja kastmine 2.0“ käigus parendati olemasolevaid vaba aja veetmise võimalusi.
12. Orienteerumiseklubi JOKA „Orienteerumise kui spordiala atraktiivsuse tõstmine piirkonnas“ aitas kaasa vaba aja veetmise võimaluste arendamisele ning jätkati Järvamaa orienteerumispäevakutega.
13. Türi vallavalitsuse projekt „Murumoori mängupargi lava ehitus“ tõi populaarsesse mänguparki tiibklaverikujulise lava, mis annab pargi külastajatele varju vihma ja tuule eest ja kus on võimalik korraldada etendusi ja kontserte.
14. MTÜ Eesti Ringhäälingumuuseum „Eesti ringhäälingumuuseumi edasiarendamine“ aitas luua meie rahvusringhäälingu ajalugu tutvustava näituse, mis aitab kaasa muuseumipakettide arendamisele ja piirkonna ajaloo tutvustamisele.
15. MTÜ Järva Jahilasketiir „Järvamaa jahilasketiir“ toetusel loodi Jalametsa külla 100 m jooksva põdra ja 50 m jooksva metssea kõikidele nõuetele vastavad kuulitiirud. „Haavlitiiirude ning peamaja rajamine Järva jahilasketiirus“ raames rajati Järvamaale esimene kõikidele nõuetele vastav moodne lasketiir, kus saab harjutada nii vint kui siledaraudsetest relvadest. Lasketiir andis võimaluse uuele koostööle politseinike, jahimeeste ja kaitseliitlaste vahel.
16. SA Eesti Piimandusmuuseum „Eesti Piimandusmuuseumi tegevuskeskkonna kaasajastamine“ raames ehitati muuseumiparki paviljon, mis annab võimaluse välitöötubade ja kontsertide korraldamiseks.
17. Türi vallavalitsuse projekt „Türi kesklinn atraktiivseks“ kaasabil võeti kasutusele mobiilne rullisupark koos erinevate laua- ja murumängudega. Projekti raames

korraldati rulluisu hoolduse ja ohutuse koolitusi ning suvistel nädalavahetustel toimusid töötoad, kontserdid ja kinoõhtud.

18. MTÜ Jalgpalliklubi Väätsa „Multifunktsionaalse spordiväljaku rajamine Väätsale“ tõstis olemasolevate treeningute kvaliteeti.
19. MTÜ Imavere Kultuuriselts „Imavere piirkonna kultuurielu elavaks“ soetas erinevaid vahendeid ühisündmuste korraldamiseks.
20. Türi vallavalitsus „Kaheksakohaline kiik Türi kesklinna parki“ raames loodud kiik on üks noortelt saadud idee, et linna parkides võiks olla erinevaid tegutsemisvõimalusi.
21. Türi Spordiklubide Liit „Järelhaagise soetamine sportimispaikade ja võistluste paremaks teenindamiseks“ projekt võimaldab toimida piirkonnas spordiklubidel ja aktivistidel, tihendab koolide kehalise kasvatuses õpetajate ja TSKL vahelist koostööd.
22. MTÜ Taikse Külaselts „Taikse kogukonnakeskuse abiruumide renoveerimine“ abil renoveeriti Taikse külamaja köök ja esinejate ruum.

Meede 1.2 raames kaasajastati suures mahus elukeskkonda ning loodi juurde või täiendati võimalusi vaba aja tegevustega tegelemiseks ja enesearenduseks. Piirkonna muuseumid: Eesti piimandusmuuseum, Eesti jalgrattamuuseum ning Eesti ringhäälingumuuseum parendasid ja täiendasid oma olemasolevaid võimalusi ning loids uusi näitusi või huvitavaid atraktsioone, mis kutsub piirkonda külastajaid, aga loob ka laialdasemad koostöövõimalused teiste turismiettevõtetega. Türi vibulaskjad on tänu headele treeningvõimalustele ja kasvanud motivatsioonile jõudnud maailma parimate sekka. Järva valla Jalametsa külla loodud ainulaadne lasketiir on hea näide, kuidas on väikesel külal võimalus tulla maailmakaardile tänu erinevatele koostöödele ja pikaajalisele jahitraditsioonile.

Kokkuvõte

Kokkuvõtteks on võimalik kinnitada, et Lõuna-Järvamaa on meeldiva elu- ja ettevõtluskeskkonnaga elujõuline maapiirkond, mille rikkuseks on õnnelikud ning koostööd väärtustavad inimesed, kellele on oluline nii eneseharimine kui ka vaba aja tegevus, piirkonda tuuakse uusi arenguid ettevõtluses, ideid on uudseteks töökohtadeks maapiirkondades – kõige selle aluseks on kokkuhoidev kogukond, kus elavad terved, haritud, ettevõtlikud ja aktiivsed inimesed. Lõuna-Järvamaa külad ja kogukonnad on elujõulised, seal toimetavad tegusad inimesed koos noortega ning on aktiivses eas elanikkonna juurdekasvu toetav elu- ja töökeskkond. Lõuna-Järvamaa ettevõtluskeskkond on nüüdisaegne, ettevõtted on elujõulised

ning uuendusmeelsed, nende tegevus on jätkusuutlik, mis annab võimaluse arendada kodulähedaste töökohtade arvu ja piirkonda rikastavaid kohalikke tooted ja teenused.

Uuel perioodil tasuks kaaluda võimalusi luua ja välja töötada kogukonnateenuseid, kaasata noori peresid trendikate teenuste väljatöötamiseks ja elluviimiseks, leida uudseid lahendusi nt transpordivõimaluste laiendamiseks. Kindlasti on oodatud teenused ratastel, mis on abiks maapiirkonna elukeskkonna ja elanike elukvaliteedi tõstmiseks. Kogu meede 1 raames on näha, et taas- ja uuskasutamine on tõusvas trendis ning ehk on uued mõtted-ideed tegelikult juba praegu meie keskel. Tuleb leida inspireerivaid näiteid ja eeskujusid, et juba olemasolevad pärlid meie piirkonnas üles leida ja alustada nende kaasajastamise, säilitamise ja igapäevaelus kasutamiseega.

Lõuna-Järvamaal on suurepäraseid projektide kirjutajad ja läbiviijad, aga tagasiside andmine ja oma tulemuste presenteerimine vajab julgust ja oskust. Üheks tuleviku mõtteks pakun välja korraldada strateegia perioodi lõppedes intervjuud kogemuste, parimate praktikate, andmete kogumise kohta. Kuna projektid on pikaajalisema mõjuga, oleks huvitav teada saada näiteks 2016. aastal alustatud projekti kohta 2022. aastal, kui strateegia lõpeb. Keeruline on koguda ürituste ja osalenud inimeste arvu – vastajad pakuvad hinnangulisi numbreid versus täpselt nimekirja pandud inimesi, lisaks on mitmed üritused ühekordsed, teised traditsioonilised.

Lõppev periood näitas, kui habras on tegelikult meie elukeskkond. On tore, et meil on sportimisvõimalused ja uued rahvarõivad, kuid viimased kaks aastat on näidanud, et nii COVID, energiakriis kui sõda Ukrainas on pannud inimesi mõtlema ka teistes suundades. COVID pandeemia ei jätnud puudutamata ühtki eluala. 2022. a alguse energiakriis ja sõjategevus Ukrainas on pannud kõiki tegevusvaldkondi analüüsima, kuidas ja milliste vahenditega edasi minna. Kuidas kogukonnana tulla keerulistest olukordadest tervemana ja tugevamana välja? Me vajame kogukonnadesse turvalisi meetmeid ja võimalusi lahendada energiaprobleeme, tugevdada kogukonnateenuseid, sh transpordiga seotud võimalusi. Piirkonnal on vaja õppida ja meelde tuletada oskusi, mis aitavad meil ellu jääda keerulistes olukordades, mis on aidanud meie vanemat põlvkonda. Uue perioodi märksõnadeks saavad ilmselt olema turvalisus, energia, koostöö, säästev areng ning inimeste ja elukeskkonna valmisolek erinevates olukordades hakkama saada.